

KARTA KURSU

Nazwa	Epistemologia		
Nazwa w j. ang.	Epistemology		
Kod		Punktacja ECTS*	5 (?)
Koordinator	Dr hab. Włodzimierz Heflik	Zespół dydaktyczny	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia, pojęcia i sposoby argumentacji w epistemologii, jako jednej z dwóch (obok ontologii/metafizyki) podstawowych teoretycznych części filozofii. W toku kursu przedstawione zostają rozmaite modele aktów poznawczych oraz ich założenia ontologiczne. Każde omawiane zagadnienie jest przedstawione jako w istocie spór pomiędzy (co najmniej) dwoma konkurencyjnymi koncepcjami. Takie podejście pozwala ćwiczyć zdolności analityczne, ujawniać mocne i słabe strony prezentowanych koncepcji. Kurs ma także za zadanie pokazanie licznych związków pomiędzy epistemologią a ontologią, logiką i filozofią umysłu / kognitywistyką. Ukazywanie formalnych schematów, kryjących się za szczegółowymi argumentacjami na rzecz poszczególnych stanowisk epistemologicznych, pozwoli ponadto ćwiczyć logiczną biegłość na konkretnych przykładach, interesujących z filozoficznego punktu widzenia. .

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość elementarnych procedur logicznych i analitycznych
Umiejętności	Umiejętność formułowania zdań i argumentacji w oparciu o rozumienie pojęć filozoficznych
Kursy	Logika, Wstęp do filozofii

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	<p>K_W01 zna i rozumie na poziomie podstawowym rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury</p> <p>K_W02 zna podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim</p> <p>K_W03 zna podstawową terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym nowożytnym</p> <p>K_W05 zna powiązania między głównymi działami filozofii</p> <p>K_W06 zna i rozumie najważniejsze teksty źródłowe</p> <p>K_W07 zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych</p>	<p>H1A_W01</p> <p>H1A_W02</p> <p>H1A_W02</p> <p>H1A_W03</p> <p>H1A_W05</p> <p>H1A_W07</p> <p>H1A_W09</p> <p>H1A_W04</p>
--	--	---

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	K_U01 wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych	H1A_U01
	K_U02 czyta ze zrozumieniem i interpretuje tekst filozoficzny	H1A_U05
	K_U03 tłumaczy obcojęzyczne materiały źródłowe o średnim poziomie trudności	H1A_U10
	K_U7 poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną	H1A_U02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K_K02 realistycznie ocenia swoje kompetencje i stopień zaawansowania wiedzy i umiejętności	H1A_K01
	K_K03 na podstawie analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania	H1A_K04
	K_K04 jest człowiekiem niezależnym, potrafi bronić własnych przekonań	H1A_K03

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	30	30										

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs składa się z dwóch komplementarnych części: wykładu i ćwiczeń. Podczas wykładu prezentowane są - w formie syntetycznej - podstawowe problemy (14 wymienionych niżej zagadnień), z kolei w trakcie ćwiczeń dominuje podejście analityczne. Każdy z omawianych tekstów oświetla pewne szczegółowe zagadnienie. Teksty omawiane na ćwiczeniach są tak dobrane, by w maksymalnym stopniu ilustrować i rozszerzać informacje przekazywane podczas wykładu. Zarówno w trakcie wykładu jak i podczas ćwiczeń podkreślona zostaje rola modeli, opartych często na wykorzystaniu roli wyobraźni i metafor. Dzięki temu trudne i abstrakcyjne problemy epistemologiczne mogą stać się łatwiejsze do zrozumienia i przyswojenia przez studentów.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								x				X	
W02								x				X	
U01								x				X	
U02								x				X	
K01								x				X	
K02								x				X	
...													

Kryteria oceny

1. Końcowy egzamin pisemny sprawdzający wiedzę z zakresu problematyki podejmowanej podczas wykładu oraz treści tekstów omawianych na ćwiczeniach
2. Aktywność podczas zajęć

Uwagi

Dwie nieobecności w trakcie semestru – bez konsekwencji. Większa absencja skutkuje koniecznością przygotowania dodatkowych zadań, wyznaczonych przez prowadzącego.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Zagadnienia metateoretyczne
2. Spór o źródła poznania: racjonalizm - empiryzm
3. Spór o granice poznania: idealizm - realizm
4. Teorie percepcji
5. Problem pamięci
6. Problematyka prawdy - wybrane koncepcje
7. Wiedza – różne sposoby jej rozumienia
8. Klasyczna koncepcja wiedzy
9. Analiza pojęcia wiedzy i problem Gettier'a
10. Zagadnienie uzasadnienia
11. Wiedza aprioryczna i argumentacja transcendentna
12. Świadomość, samoświadomość i samowiedza
13. Realizm i antyrealizm
14. Sceptycyzm i spór o wartość wiedzy

Wykaz literatury podstawowej

Kazimierz Ajdukiewicz, *Zagadnienia i kierunki filozoficzne*, kilka wydań.
Michał Hempoliński, *Filozofia współczesna*, Warszawa 1989.
Renata Ziemińska (red.), *Przewodnik po epistemologii*, Kraków 2013.
Jan Woleński, *Epistemologia*, Warszawa 2005.
Adam Grobler, *Epistemologia. Sandwiczowa teoria wiedzy*, Kraków 2019.
Adam Morton, *Przewodnik po teorii poznania*, Warszawa 2002.

Oraz opracowania obcojęzyczne:

Robert Audi, *Epistemology – A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge*, Routledge, New York – London 2003.
Thomas Grundmann, *Analytische Einführung in die Erkenntnistheorie*, Walter de Gruyter, Berlin – New York 2008.

Wykaz literatury uzupełniającej

Gottfried Gabriel, *Teoria poznania – od Kartezjusza do Wittgensteina*, Kraków 2007.
Adam Grobler, *Metodologia nauk*, Kraków 2007.
Epistemologia współcześnie, M. Hetmański (red.), WAM, Kraków 2007.
Wiedza, Damian Leszczyński (red.), Wrocław 2013.
Jacek Jadacki, *Spór o granice poznania*, PWN, Warszawa 1985..
Robert Piłat, *Aporie samowiedzy*, Warszawa 2013.
Grzegorz Trela, *Metafory filozoficzne, czyli chmury i zegary*, Warszawa 2010.
Renata Ziemińska, *Sceptycyzm*, Toruń 2015.
Simon Blackburn, *Oksfordzki słownik filozoficzny*, Warszawa 1997.
Mała encyklopedia logiki, red. W. Marciszewski, Warszawa 1970 (1988 2.wyd.)

*Teksty obowiązujące na ćwiczenia:

Moore G. E., *Status danych zmysłowych*, w: *Filozofia percepcji. Fragmenty filozofii analitycznej*, red. B. Chwedeńczuk, Warszawa 1995, s. 23-44.

Searle J. *Intencjonalność percepcji*, w: *Filozofia percepcji* (op. cit.), s. 223-263.

Ayer A., *Pamięć*, w: *Problem poznania*, Warszawa 1965, s. 170-195.

Russell B., *Prawda i fałsz*, w: tenże *Problemy filozofii*, Warszawa 1995, s. 131-142.

Popper K., *Wiedza hipotetyczna. Moje rozwiązanie problemu indukcji*, w: tenże *Wiedza obiektywna*, Warszawa, s. 9-49.

Chisholm R. *Internalizm i eksternalizm*, w: tenże *Teoria poznania*, Lublin 1994, s. 145-160.

Chisholm R., *Czym jest wiedza?*, w: tenże *Teoria poznania*, Lublin 1994, s. 173-190.

Nagel Th., *Jak to jest być nietoperzem?*, w: *Pytania ostateczne*, Warszawa 1997, 203-220.

Putnam H., *Dlaczego rozumu nie można znaturalizować?*, w: *Wiele twarzy realizmu i inne eseje*, Warszawa 1998, s. 263 -293.

Ingarden R., *Niebezpieczeństwo petitionis principii w teorii poznania*, w: tenże *U podstaw teorii poznania*, Warszawa 1971, s. 357-380.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	15
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	--
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	35
Ogółem bilans czasu pracy		150
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5